

Latvijas Pēčju Amīses.

58. gadagājums.

Nr. 20.

Trefchdeenā, 16. (28.) Mai.

1879.

Nedalcerā adrese: Pastor Sakranowicz, Groß-Autz pr. Auz, Kurland. — Ekspedīzija Vesthorn l. grāmata-bohdē Jelgavā.

Mahditajē: No eekfsemehm. No ahrsemehm. Wissamakhs finas. Mehnescha pē-
luhdsjeti. Brihnuma darters. Meta pehrle. Dari ko daridams apdohmā galu.
Tautas dseejma. Atbilda. Sludināshanas.

No eekfsemehm.

No Pehterburgas. 4. Mai Liwadijas pilī ta turp nobraukusi Bulgaru deputazijs pasneedsa fawam jaun-iswehletam firštam Alekandram to balsoschanas protokoli. Firšts to fanehmis ar wisu to depuziju dewahs muhsu Runga un Keisara preekschā un issazija Kreewu Keisara mojstetei wisu Bulgaru patetžibū par schihs tautas atswabintaschanu. Tad wisi tika ari muhsu wisschehligas Keisareenes preekschā westi un tika oħra deenā pee Keisara us maliitī aizinati.

— Leelfirsta Konstantina Nikolajewitscha dehli schowasar brauks ar fugi ap pasauli un pee tam apmeklehs ari Australijas iſtahdi.

— Schogad Pehterburgā ta Mai-parahde par karaspēhku netiks tureta. —

— Jaunais Bulgarijas firšts no Liwadijas reischoht us Wihni, un no turenēs atkal tahlak us Berlīni, Parīzi, Londoni un Rohmu. No Rohmas wiash buhschoht dohées us Konstantinopeli pee Sultana, zaur kuru tikschoht eezelts fawā amatā, kahpschoht tad pee Warnas us Bulgarijas semi, swehreshoht Tirnowā fawu swehrestibū un palikfchoht Sofijā us dīshwi. Tā tad nu Soñja buhs Bulgarijas galwas-pilsehsts.

„Sarkanā krusta“ beedribas eenahfschanas preeksch schi gada ir noliktais us 253 tuhkf. rubleem un isdohschanas us 178 tuhkf. rubl. No tās naudas teek ari ziteem nelaimigeem palihdschets. Tā nupat beedriba ir nosuhtijusi 30 tuhkf. rubl. us Drenburgu, ko lai isdala starp turenēs no uguns apskahdeteem.

H. D. B.
Par wiseem Kursemes prahwestu aprinkeem schini mehnesei tiks laukfholotaju sapulzes noturetas, us kurahm nahks runā wispirms daschi jautajeeni jaunzelamahs Kursemes laukfholotaju atraitau un bahrinu kafes darischanas un bes tam wehl zitas leetas. Kā dīrdam, preeksch Dohbeles prahwesta aprinka schi sapulze tiks notureta Dohbelē 24. Mai.

— Kursemes riterschaste ir Rīgas neredsigo namam apsohliusi ilgadus preeksch ustura doht 400 rubl. ar to finu, ka schini namā lai 2 nabagu neredsigi behrni is Kursemes, ko riterschaste pecmeldehs, teek usnemti, audfinati un skholoti, tā ka war reis fawu maiši pelnīht.

Leepajas pilsehta runas-kungi nospreeduschi no pilsehta naudashim 500 rubli suhtih Drenburgas nodegušcheem par labu. Preeksch jauntāfama ohsta tilta esoh 22 rīses bijušcas eesneegtas; to wišderigato ir nosuhtijuschi preeksch apstiprinashanas. Tilta buhwe makschoht pee 150 tuhkf. rublu.

S.
No Skohdas pilsehina, Leischds, 2 werstes no Kursemes rohbeschahm un 12 werstes no Gramsdas basnizas attahlu. 26. April, pa laumaga laiku, izzehlahs Skohda uguns un aprija 25 ekas, no kurahm esoh 8 bijušcas prahwas zilswelu apdīshwojamās mahjās. Weenom bagatam Leischu fainneekam, kam klektis pahri par tuhkfostsch puhrū labibas — gadu no gadeem krahta — bija fabehrta, wifas ekas ar wisu labibu fadega. Oħru zitu fainneeku, Leiti, Schenkeleit, wahrdā, kam bijuši mihla firds un dewiga rohka, nabadfinem truhkumā palihdscht, noschehlo lohti Skohdas nabagautini (Schiddi, Leischu un Luteri), ka winu „magashne,“ ka wini mehdsā teikt, arīdsan ar uguni aishgħajha. Wifā skahde, kas zaur fho ugungsgrehku zehlaħs, ir-leela gan. Daschi to spreesch pee 40 tuhkf. rubleem. Leela Deewa laime un schehlastiba, ka tai deenā weħihsch no wakareem puhta. Buhtu tas no rihtem jeb no seemeleem puhis, tad gan mas kas no Skohdas buhtu atlizis. Tagad uguns krustis gar weenu pilsehta

malu gahja; bet buhtu gariniski gahjuši, tad buhtu wisu pilsehstu kā flauzliet noflauzjuši.

Tā teiz, ka uguns esohzt zaur miħlu pihpitt zehlu fess. Leischu jumiki stallim jaunu jumtu jumdati esohzt pihpiti eekuhru fchhi un schwelkohzini netiħschu falmōs eemetu fchhi. — Kursemes pufē, deenwidus wakarōs, wehl nebuht firgu saħdsibas nemitejħas. — Tā ir nelahga indewe! — Tai nafti us 15. April issaga no zeeta stalla Disch-Gramdas meldjerim Pehtera īgam 2 labus firgus (weenu raudu un oħru behru — abi 5 gadus wezi un latrs 90 rubl. weħrt). Stalla durvis, kam laba atsleħga un wehl dselsu kahre preekschā, at-sleħgħas, firgi isnaemti un tad atkal aissleħgħas. — Nedelu feħak atkal swieħtā nafti sagħi isnaemuschi Disch-Gramdas Smiħschu-mahju rent-neckam 2 labus firgus no stalla. Schim pasħam fainneekam jau preeksch taħs sagħħanas nosprahga 2 firgi eenahħschus firgħdami.

Sinotajam fho finu rakstoħt atnahza atkal ta fina, ka schim pasħam fainneekam, kas nesen 2 firgus no pizzees, atkal fħeqx tai nafti us 4. Mai no stalla issaqti. Tā tad nu nabaga fainneekam weenā pawasari 6 firgi (4 sagħi un 2 sprahgħu fchhi) atstahju fchhi. Tā ir gruhti nefama peemelħeschana.

Aisputes pilsehina ir no augtas waldibas par „birgermeisteru“ kohpmannis un roħtskungs Wiedners un par „raħtskungu“ pee AISPUTES magistrates meldera meisters Neumanns eezelti un apstiprinati.

Leepajas ohħta biji schini goda jau liħds 30. April eenahħschu 537 preeksch u fiegħi un isgħażju fchhi ar lahdineem 483 fugi. Us Lee-paju fho pawasari esohħt aissgħażju dauds lausħu us darba. Dauds jaunas eh klas toħp atkal zelta.

No Kursemes deenas-widus wakara pufes, 8. Mai.

Breezaħħes, jau „seedons“ mahjās,
Wifas malas liħtin liħħi! —
Grawas dseejnas, sedi krahjās,
Sahle jaħdo, fejnūn dħiġi!
Plawas raħbas kroħmis pin,
Daba „preeza-sweħħitus“ iwin! —

Jurgħos jau besdeliga redseta un d-segħi kufojam d'sirħeta un „lagħidgħala,“ ta dseeħmu meistarene, — jau no 25. April saħħekt us ne-aplapoteem kohku sareem stahwedama fawas dseeħħas skandina. Seemax feħjas, kā rudi, kweeħi un ahbol tinfexx ir labi seemu ismitu fchhi un jau salo, jebħi gan ta augsta laika deħl mas „augi“ us preeksch wehl eet. Zeram, ka miħla, schelħigais Deewi numeri drikhs pastahw iġu filtumu un isdewi għiġi nowehħeħ, tad waretem gan us labu gadu un kipplu pfanjamo preeżżeek.

Reti d'sirħams meesħu f'magħu ġi jaħi. Disch-Gramdas-miħschā nesen ar damfma schini islu, 1878. gadā augħiex meesħu, tad tee fseħħantagi meesħi, nekalteti, swerha 121 mahżinās un tee 2 kanfħu meesħi atkal 122 mahżinās.

Sinotaj.

Salazes draudses wezais mahżitaj G. Kügler ir 66 gadus w. 3. Mai Deewa preekschā aissgħajis. Winsch biji d'simis Wahżsemeenek.

Leel-Salazē, ka „Balsé“ raksta, kahdam fainneekam 21. April wina abi deħlini, weens 6, oħras 4 gadus weż-żi, ganeem liħds aiseċċami biju fchhi mesħħa pakħiħu fchhi. Wezakki, tilli liħds to finahħi dabu-juschi, ar kaimiun ir-draugħi palihdsibu mekklejhuschi no fest-deenās liħds oħtr-deenās wakaram, kamehr toħs u sgħażju fħi d'siħħa mesħħa faulit āp-gulu-fħus; weż-żakka biji jaunakajam plifikahs kahjas ar kamsol isħeem apsedħi; behrinij biju fchhi pawisam nogħru fchhi; wini d'sirħedju fħi melleħ-taj fuksħanu, bet nau speħħi fchhi wairi stipri atfauxtees. 4 deenā un 3 nafti tie beħ-ħschas leelā mesħħa starp swerħreem — laħħi kahre pħażi turpat it-bees biż-żon — biji paxiżi. Kas speħji wezaku preeku par atrastem behrin-neem aprakħi?

Dohbeles eedishwotaji un apdihwotaji diwi nedekas pehz wasar-fwehtkeem atkal dabuhs jauku konzerti dsirdeht sawa basnizā. Postel fgs. Selgawas Wahzu basnizas teizamajb ehrgelneeks un musika meisteris ar faveem mahzelkeem un draugeem grib atnahkt un flawenu mu-sika meistera darbus doht klausitees. Dachs labs atmehs jik jauki bija dsirdeht aispehrna gada rudenī tee paschi dseodataji. Ihpashcha pateiziba tahn labprahigahm firdihm nahkabs, kas wifū to eenahkumu atwehl tai buhwejamai Dohbeles pilfahntina skohlai. Lai Dohbelneku un apkahrteju pateiziba eefsch tam parahdahs, ka labi dauds sagadahs to konzerti klausitees. Zaur to paplašchinato ehrgelneeka skohlu finams Dohbelei un wifam apgabalam labums ar Deewa palihgu buhs gai-dams (klatees finu heidsamā lapā).

No Rihgas. Daugawas tilts 6. Mai tika no weena sehgela fuga edragaahs: abas klapas tika norautas, dehli salausiti u. t. pr. Sehgela fugin aibrauzu us Mihlgrahwi, bet tika tur peeturehts. Beh-zak fugi valaida walā, un fauks tik pee atbildefchanas to lasmani, kas fugi wedis. — Wairak kā nedelu atpalak Rihgas pastkantori weens no skrihwereem ir pee noseedsibas peekerts. Winsch ir Rihdse-neeks, nabagu wezaku dehls un bij kahdus 2 mehneshus pastkantori pee fanemamo naudu galda deenejis. Wehl sawas darishchanas pareisti neprasdams winsch nebij warejis ar darbeam gataws tik, un ta tad bij laba teesa paku eekrahjusees, kas nebij nosazitā laikā grahmatās wehl ewestas. Winsch gribaja to nopalat isdariht. Te winsch isdird, ka ahtrumā kafe tils rewideereta. Nu winsch bishstahs ne-eeraftitahs naudas pamest kafē un nem tahs pee fewis, zeredams, ka oħtrā deenā pehz hijuschahs rewideereschanas warchs tahs schuohru grahmatā ewest. Winsch eet us trakteeri pusdeenu eht, fateek tur lustigus beedrus, nahk kahrdinaschanā oiftik to frohna naudu, ko pee few lura, nem ari un isdohd to un — nahloshā deenā sahdsiba isnahk gaismā. Weens ne-apdohmibas azumirkis un jauneklis bij no laba zela nohst un ir dsili kauna un grehkā grimis!

— Rihgas juhr malē pret Melluscheem (Karlsbahdi) pehen wa-farn weena jaunekle juhrā noslihka zaur to, ka bij tekoschā smilti da-bujisi eestrigt, kas tur ap weenu pagrimuschi fuga wrahu atrohdahs. Tagad nu no wairak pusehm grib par to gahdah, ka zaur fapeereem schis fuga gabals tohp tur isniżzinahs, lai nenoteek atkal kahda ne-laime.

Widsemes mahzitaju finode buhs fchogad no 16. August sah-fokt. —

Kemerēs fchogad bahdeslaiks eefahksees 20. Mai un beigfees 20. August.

No Tehrpatas raksta, ka tur pa wifū apkahrteni tik runajohi un darbojotees gar to weenu leetu, prohti team Igaunu dseedašcha-nas un musika fwehtkeem, ko fchowafar no 20.—23. Juni tur notu-rehs. Dauds kohri ir peemeldejuschees un buhs ihsti leeliski fwehtki.

Minskas gubernā išgahjuschi gadā wilki ir saplohsijuschi 4800 leellohpus un kahdas 25 tuhst. fikas dñihwibas. Kauschu skahde rehkinama pee 150 tuhst. rubl.

Maskawa. Weena turenas namneeze dabuja beeschi ween weh-stules bes paraksta, kurās winai tika peeprafits, lai ta zaur kahdu feewischki wehstule minetā weetā naudu nosuhta, un newis mas, ne — labu teesu, un ja wina to nedarihs, tad tils nonahweta. Nam-neeze tahs wehstules nodewa turenas polizejat un ta nu melleja bleh-dim pakal. Polizeja eedewa gorodowoja Guschtschina feewai weenu pajinu, lai to nonefs us beidsamajā wehstule noteikto meetu, un poli-zisti tai-gahja us veydahm pakal. Tur aishnakusi Guschtschina erauga sehnu, kas winai klaht nahk un to naudas-paku tai atprasa. Seewa nedohd to sehnam, bet faka, lai winsch to nowedoht pee ta, kas to wehstuli ir rakstis, jo wina nedrihsstoht zitam to pajinu atdoht, — wina esohrt meeriga sehnam pee ta lihds eet. Sehns nu ari weda feewu pa wairak eelahm, lihds kamehr pee kahdeem rateem apstahjahs; ratōs sehdeja jauns zilwels un no feewas atprasa to naudas-pajinu, turklaht to wahrdū faulkams, kas wehstule bij eesihmehts. Gusch-tschina nodewa jauneklim to pajinu. Bet kad jauneklis patlaban gri-beja aibraukt, feewa nelahwa un wina til ilgi aistureja, kamehr po-lizisti, kas turpat bij paschypuschees, peestedsahs un to apzeetinaja. Tagad nu winsch stahw teesu ismellefchanā.

Kaukāzijas kalmās atrohdahs dauds weselibas awotu, un dauds, kas agrak us fwechahm semehm braza weselibas awotus us-melleht, dohdahs tagad us Kaukāziju. Petigorskā un Kisliwodskā, kur bahdeslaiks ar 1. Mai sahzees, esohrt jau leels pulks weesu kohpā. Isbraufchana par rohbeschu nahkhs tagad deewsgan fuhra, jo 100

rubli tohp tik par 65 dahlderi rehkinati. Tas tad nahk par labu muhsu paschu walts awoteem.

— Nahitschewanās pilsehltā pee kahdas akas rafschanas usraku-fchi leelu tschuhfku perelli, kur kahdas tuhksfch tschuhfkas bijuschas kohpā. Akas zaurumu atkal aibehruschi.

No Kaukasus sino, ka tur zitōs sahdschōs pahrleekam pulks zil-welu mirstoht. Slimiba esohrt nessinama; noteckoht, ka it spriegts un wesels zilwels 24 stundu laikā esohrt pagalam. Laudis paschi ari esohrt pee tam wainigi, ka slimiba wehl nau nowehrota, jo fakohi wal-dibai, ka slimneeki wairak nedelu esohrt furguschi, pirms sawu garu is-laiduschi.

Bolkowas aprinki. Orelas gubernā, dñihwoja weens turigs semneeks, Tominis wahrdā, kas stipri ar brandwihnu andelejahs un kam tamdeht wairak schenku peedereja. Zaur tam, ka winam bij deewsgan fabatā, winsch drihs ween wifū zitus schenkerus pahrspēhja, ta-ka teem zitam pehz zita wajadseja sawus schenkus atstaht. Te weens muischlungs no kahdas turenas kaiminu leelakas muischas atwehra wairak schenku us reisu un ta Tominam zaur to iszehlahs leels konku-rents. Bet ko dara Tominis? — Tominis apuemahs atreebtees! Winsch papreessch peedfsida kahdu semneeka sehnu un tad to aiswaed pee weena fawa konkurenta schenka un faka, ka winsch to us weetas nokaus, ja sehns nenems un ne-aisdedsinahs to schenki. Izbijees sehns isdarija Tominis pagehreschanu un schenki nodedsa. Mahjās pahrnahzis sehns isteiza to atgadijumu faveem wezakeem un wina tehws to tuhlit aiswaed pee teesnescha, kam winsch to leetu smalki is-stahstija. Nu tika Tominis un sehns abi apzeetinati. Schi leeta nu tika zaur Bolkowas teesahm ismelleta. Tominis tika no wairak Orelas adwokateem aissstahwehts, bet — par welti. Svehrinato teesa noteiza sehnu par newainigu, bet Tominu par wainigu, un teesas winu noteesaja pee gruhtem kalmu-darbeam Sibirijs, bet pret peenahkamu galwošchanu winu wehl us kahdu laiku islaida is zeetuma. Scho ap-schelloschanu Tominis ta isleetaja, ka drihs sawus labibas krahjumus pahrdewa un — aibehdsa. Lihds schim turenas teesas to welti mel-jeuschas. —

Borschewas sahdschā, Boroneschias aprinki, dñihwoja weens semneeks, Arsenijs wahrdā, kas wifā tai apgabalā bij pasibstams par leelu burwi. Winsch slimneeki pee wina gahja palihgu melleht un winsch teem dewa deewsgan ehrmotas fahles. Ta par prohwi winsch drudsi zaur to atdfinis, ka slimneeka meefu notinis ar apburteem pa-wedeneem. Bes tam wehl winam bij „bura-grahmata,” is kuras winsch turenas semnekeem nahkamas leetas posludinaja. Wina mah-jas bij gandrihs arweenu pilnas ar laudihm, kas pee wina palihgu melleja un kam tas brihnumu-wihrs padohmu peedewa un posludinaja, kas wineem us preeskhu notiks; finams, laudis winam par to ari deewsgan pateizahs. Beidsamajā laikā winsch nu ari eetaisijahs par praweeti un fahla jaunas mahzibas spredikohst. Ta winsch starp dauds zitu laudihm stahstija, ka Kristus ne-esohrt wis no jumprawas Marijas peedsimis, bet no kahda esera gadijees. Bet ta mahjoh nabaga mihram isgahja deewsgan paschidri. Polizeja to dabujisi finahf fcho wareno praweeti apzeetinaja un nodewa teesahm, kur winsch nu tils ekfamenā nemis un tam par sawu mahzibu it kreetnis diploms israfstahs. —

Is Tschernigowas. Pee diweem fuhrmaneem, kas ihfi preefsch leeldeehahm no Tschernigowas us Homeli gribaja braukt, atnahza diwi Schihdenes un luhds, lai winas lihds nemtu. Fuhrmani bij ar to meerā, bet pagehreja no Schihdenem rohkašnemu. Schihdenes tahs weetā wineem atstahja weenu labi paprahwu knupi un tad aishgahja, turklaht apsohliadamahs, ka winas laikā buhs klaht, ka war lihds braukt. Bet fuhrmani gaida un gaida us Schihdenem, bet tahs kā nenahk, ta nenahk. Ziti paschirri nau wairs meerigi gaidiht un pagehr, lai fuhrmani brauz tak reis projhahm, kas ari noteek. Kad Schihdini jau kahdu gabalu ajs pilsehla pabraukuschi, wina atminahs ta knupja, taifa to walā, luhkoht kas tur eefschā, un atrohn — behrna lihki knupi. Sabijuschees wina knupi atkal aisseen un to peseen ratu pa-kala, gressch rigus apkahrt un brauz atpalak us Tschernigowu, ka war to leetu turenas polizejai peerahdiht. Pa pilsehlu brauzohrt erauga kahds saglis knupi ratu pakala un pahrleekinajees, ka neweens to ne-apwaltē, winsch to nogreesis nefs us mahjahm, it preezigs par sawu bagatu lohmu. Mahjās pahrnahzis winsch knupi aiseen, bet paleek tihri bahls — behrna lihki tanī eraudsidams. Winsch nem knupi un nefs is pilsehla ahrā, dohmadams, tur us lauku to nofwest. Te winsch erauga weenas bohdes preefschā kuscheeri preebrankuschi un us rateem kashoku usliktu. Winsch eet drohschi bohdē eefschā un reds,

ka weens preesteris tur wairak leetu eepehrt. Is bohdes atkal isnahjis saglis eet ar sawu knipi pee kutscheera un faka, ka winsch esohit bohdespuisis, un knipi nodohd kutscheerim, teiktdams, ka tur wina lunga eepirkams eelchâ, un panem schuhbu, peeminedams, ka ta esohit fungam janodohd. Kutscheeris sagli par bohdespuisi turedams to ari atwehl un — blehdis ar schuhbu bij prohjam. War gan dohmaht, ka preesteris ißbijahs, schuhbas weetâ behrna likli atrasdams. Nu tik to leetu peerahdiya turenas polizejai un tai esohit gan ari laimejees blehscheem, tillab saglim, ka Schihdenehm, pehdas peedisht.

Tambowa. Behdiga laika sihme ir tahs dauds paschflepckawibas, par kurahm Kreewu awises pastahwigi sino. Ta teek „Now Br.“ napat atkal is Tambowas sinohs, ka tur diwi gimnasijs skohlniezes ir raudsijuschas nogistetees; abas ir 15 gadus wezas un dshwoja gubernas bahriiu-nama, bet mahzibu winas dabuja turenas gymnasija. Meitenu usweschanahs bij laba, uszichtiba pee mahzijanahs widischka. Winas no pirkahs par 10 kap., kurus winas no ka bij paleenejuschas, 1600 sehwelkohzinus, nolausa teem galwinas, mehrzeja tahs uhdeni no pulst. 9. wakarâ lihds pulsten 2. nakti, un tad to uhdeni eedsehra, pehz tam, kad winaas preeksch bij wehstules rakstijuschas pee fawem radeem un bahriiu-nama preekschnezes. Pezh tam winas apgulahs abas weena gultâ un gaidija, pezh winu dohmahn, ka nahwe nu drihs eestahfees. Bet kad winas pezh kahda laika wehl neka no tam nemanija, winas iszehlohs, faplohsija tahs wehstules, ko bij rakstijuschas, un tad atkal nolikahs guleht katra sawâ gultâ. No rihta rahdijahs nogistefchanahs zaur stipru wemfchanu. Ta weena meitina nomira, bet ohtra tika paglahbta un peedewa par paschflepckawibas wainu to, ka winas ir haidijuschas, ka netiks pahrzeltas augstakâ klosâ un tamdeht pawisam no skohlas tiks isslehgta, ka weena no skohlotajahm tahs daudsfreis bij draudejusi.

No Telißawetpolas. Ka jau sinohs, Kaukasus ir stipri pemelehts no leeseem sifenu pulkeem. Tagad atkal „Golos“ sino, ka tee leelôs barôs ir eeraduschees Telißawetpolas apgalbôs un tur leelu skahdi pee labibas laukeem padarijuschi. Wiswairak tee apgalbali ap-kuras upi ir no sifeneem pawisam novohstti. Labibas krahjums no pehrna gada nebijis nekahds leelais un ta tad tagad zaur teem kuhneem laudihm deewsgan pofta, jo labibas tirgus ir fakahpis leeliskam us augschu, — maksojot par mehru trihs reis tik dauds neka agrak. Labibas-kuptschi to isleetajoht fawus makus vildidami. Bet teesas stahjotees gan wineem preti un teekoht no laudihm pascheem stipri pee tam peebalstas.

Kaluga. Weens no turenas pilsehta-weetneckeem, kaufmanis Korowins, ir pilsehta-waldei nodewis 100 tuhft. rublu preeksch turenas nabaga eedsihwotajeem, bet ar to noteikumu, ka kapitals neteek aissikts, tik tahs intrefes ween preeksch tam bruhketas. Pilsehta-walde, sinams, to bagatu dahwanu ar leelu pateizibu fanehmuji un nospreeduji labdara bildi uskahrt pilsehta-nama sahle.

Batumas apgalbâ, kur beidsamajâ karâ dauds kautinu bijuschi, atrohdahs dauds kapu-weetas, kur leels vulks karâ krituscho aprakti. Tagad nu kahda turenas awise pajel sawu balsi un peeprafa, lai tahs kapu-weetas tur kreetni tiktu definizeeretas, jo bishstahs, ka tur neiszehahs lipigas fehrgas, kas neween tai apgalbâ dauds upurus prafitohs, bet warbuht ari wehl tahlak waretu tikt isnehfatas. Zerams, ka waldiba par to jau gan gahdahs. —

No ahsemehm.

Wahzu Keisara pahris 30. Mai (11. Juni) swichtihs fawas selta kahsas. Ka dsirdams, fchee swichti tiks sohti augsti swineti; dauds zitu semju waldeeneeki nems pee tam dalibu.

Englantei, ka leekahs, atkal jauns karâ preeksch durwihm, un schoreis Asija ar Birmaneeem. Englantes suhtnim ar fawem palihgeem tur esohit teesham gruhtas deenas un tomehr is turenas prohjam winsch tik lehti newar tikt; jo tiko us tam graftohs, tad ari tuhlit Birmani Englantei karu peeteiktu un suhtnis ar fawem palihgeem buhtum nahwei par upuri. Birmas jaunais kchninsch Tehbowas esohit pawehli islaidis, ka wifem wiireem, kam eerohtschi, buhs eerastees galwas-pilsehta, us kam tad ari leels pulks tahdu fanahkuschi. Preesteri (buditizigi pagani) skubinajoht kchninu leeliskam ween us karu. Wina augstakais preesteris ir Birmas karafpehku swichtihs un to noteizis par ne-pahrwaramu; tapat kchninam Tehbowam apleezinajis, ka swaignes sawâ zekâ par winu karofchoht. Winsch ari tam dahwinajis weenu pahri selta tupelu, ar kurahm winsch waroht eet zaur uguni un uhdeneem; tapat ari apburts sohbens ir ar leelu gawilefchanu pili nonests un Tehbowam nodohs. Preesteri faka, ka schis gads esohit preeksch

Birmaneeem laimigs gads, kur wifus sweschineekus wajagoht is walstis rohbeschahm isdsift un wirs un apaksch Birmaniju fawenoht par weenu walsti apaksch kchnina Tehbawa waldibas. Turenas andelei sinams zaur tam esohit dauds skahdes jazeesch; ziteem kaufmaneeem jau banferote jo tuwu. —

Rumenijas waldischana ir nospreeduji, neweenu Schihdu is Kreewu semes nelaist par sawu rohbeschâ eelchâ, ja winsch newar israhditees, ka tam buhs faws usturs. Is to tad nu ari Kreewu waldischana ir nospreeduji, neweenu Rumenijas Schihdu, ja tas nahk ka deedelneeks, nelaist Kreewu walsti eelchâ.

Is Sofijas sino, ka tur leeliskam kustahs un pohschahs, ka war wifu pee laika sagahdaht un isrihkoht, kas pee jauna Bulgarijas firsta Aleksandra I. apfweizinaschanas un dshwes wajadfigs. Preeskch wina pilswalts ir eezelti 50 wihri kahneeku un par wina pawadoneem 50 jahneeki, kas stahw apaksch weena majora komandas; gwardijas wihrus buhs nemt is militscheem. Grib ari buhweht preeksch wina ihpaschu pili, ka tam dshwoht, un tamdeht jau nospreeduji 250 tuhft. franku un norunajuschi ar weenu Berlines arkitektu; bet kad nu ta pils tik nahkamâ gadâ war tik gatawa, tad tagad ahtrumâ tik tahdu pagaidu-pili preeksch wina buhwè. Ka wifis turenas waldeeneeki, ta Serbijas firsti Milosch, Michaels un Milans, un Rumenijas firsts Kahrilis, — sawu apstiprinachanu amata pashchi ir fanehmujschi is Sultana rohlahm, ta ari firstam Aleksandram ir jabrauz tamdeht us Konstantinopeli pee Sultana. Bet Sultana preekschâ newar neweens no wineem zitu walstu mundeerâ rahditees, un kad nu Aleksandram it ne buht nepatiktohs Turku bruntschös gehrbtees, tad turenas Krewijas weetneeks, firsts Lobanow's, par to jau gahdajis, ka winsch war Sultana preekschâ nahkt ziwildrahnâs un tikai ar Turku sarkano mizi us galwas.

Nohma. Garibaldiis ir rakstu dabujis no weena Italijas generala, kurâ winam teek peekohdinahts, lai winsch jel tagadejam Italijas kchninam Humbertam leekus klutschus newel zekâ zaur republikaniskahm agitazijahm, us ko Garibaldiis it ihfi, bet nefaprohtami atbildejts, fazidams: „Mehs Italijas republikaneeschi efam kchnina Humberta wißlabakee draugi.“ Pateessi, ihsti chrmota atbilda; jo kas no tahdas draudisbas ko laba war islohbih, tam teesham par to starpibû starp republiku un kchnina-walsti wajag ta buht pamahzitam, ka winsch tur nekahdas starpibas wairs ne-atrohd. Beidoht Garibaldiis wehl dohmâ, ka kchninsch Humberts jau gan tik laipnis buhs, reiss, kad wajadsehs, kchnina krohni nonemt un fewi liktees iswehletees par Italijas republikas presidenti. Bet war gan buht, ka firmgalvis sawâ wahjibâ buhs tahdu atbilda dewis, jo no zitas puses padzid, ka winsch esohit zeeti faslimis. —

No Konstantinopeles. Osmans Paschâ ir Sultanam to padohmu dewis, ka buhs 40 tuhft. karavihru atlaist is deenesta. Waretu jau gan Turks to dariht, jo naudas preeksch karafpehka usturefchanas tam ta ka ta paknapi; zaur tam buhtu walstei dauds masak isdohschanan un waretu kahdu necku pamafam jau atlizinaht preeksch leelo parahdu atlihdinofchanas. Turzijai parahdi teesham jau sneedsahs pahri par ausihm. —

Wisjaunakahs finas.

Is Parises nahk fina, ka Bulgarijas jaunais firsts Aleksander von Battenberg apprezeshotees ar firsta Jusupowa metu, lohti ba-gata Kreewu lunga Paris.

Niht-Rumelieeschu delegazija, kas reiso pee wifem Eiropas leelwaldneckeem luhgdamees, lii jel winu walsti atschkir no Turzijas un pedala pee Bulgarijas, nonahkuji ari us Nohmu, bet no Italijas ministerijas presidenta Depretis l. dabujusi par skaidru atbildu, ka Italija stipri turotes par Berlines Kongreses nospreedumeem, tamdeht newaroht un negriboht eet pa Rumelieeschu wehlefchanahm, bet dohdeet teem padohmu valikt meerâ. Tikpat Italia ka ari Franzija eet pa Greekeem un jebshu sultans kohpâ ar Englandescheem tam ar wifu spehku pretojahs, tad tomehr Greekim fohla, ka no Turzijas Janinas gubernu dabushoht. Schihs leetas dehl nu iszehlees stipri awischu karâ starp Franziju un Englandi. — Pee Janinas nefen Turku saldateem usbruksa Greeku laupitaju banda. Turkeem krita 14 saldati.

Is Philippopeles sino, ka turenas Niht-Rumelijas komisija, kas bija eezelta, lai ar labu woi faunu isgahdatu, ka Rumelija tiktu no Turzijas atschkirta un Bulgarijai peedalita, us Keisara Aleksandera

rafsu, kurā windi peekohdina palikt meerā un peepildiht Berlinoē kon-
greses nospreedumus, kas Rumeleefsheem eedewuſt paſchwaldibū un
dauds zitas brihwibas un teeſibas. — nospreeda Keisara padohmam
palkaufiht un nu par to gahdahf, ka ari wiſi Rumeleefſchi pehž Kei-
ſara qribes fahk dariht.

Liwadijä abbrauza 11. Mai sultana ihpasch suhtnis Namyk Pascha, kas Keisharam un Keisarenei ihpaschä audienzä tapa preefschä wests un ari us maltiti aizinahts. 12. Mai Namyk Pascha dewahs us Konstantinopeli atpakał.

R. S.—

Mehnesha veeluhdseji.

Kā faulei un zitahm swaigsnehm, tā ari redsam mehn esim dec-
wischku gohdu parahdom, neween no daschahm pagahnes tautibahm,
bet ari wehl schodeen no daschahm tautahm un tautu ziltihm, kuras
wehl zilwezibas behrnu-gadus nau atstahjuschas un wehl weenmehr
vakrehfslā un pat tumfibā staigā. Schahda zeenischna jeb gohda pa-
rahdischna ix weegli noprohtama, jo zilweks jau pateefi fen un jo
agri scho eespaidu atsina, kusch no debes spihdekleem (swaigsnehm)
us muhsu semes-lohdes parahdischanahm, us gaisa un wehja zeleem,
us filtumu un aufstumu u. t. j. pr. un zaure tam teescham us wina (zil-
weka) dshwi un labklaahschanoħs tapa isdariħts, bet neprata scho spēhku
us pateefiga pamata, us peewilfschanas spēhku un kismisku faderibu
atwest, noswehrt, bet usluhko ja schahdu spēhzbas parahdischanu par-
kahda personiga deewella spēhzbū, kuras mahatiziba wehl zitas, zil-
wekam labas jeb laumas deenas eespeht uslikt peewinajha, bet kuras
finams nekahdā wihsē ar swaigschnu eespaideem nefagħajħas.

Greeki un Rohmeechi gohdaja mehnesi ar daschadeem nosauku-meem un wahrdeem, ar daschadu isskatu un swaru. Ta tapa mehnesis par Hekati, par fahdu ihpaschu breefniigu swehru ar trihs gal-wahm, kura katra us sawu puji luhkojabs, usluhkohts; schihs gal-was bija jauns, pilns un wezs mehnesis. Schahdâ isskata tapa mehnesis ihpaschi us Samotrakas falas, Tefalijâ, Tebenê, Utchne un ari Eginâ peeluhgts. Rohmeechi Luna nosihmeja angdama (jauna) mehnescha pîrmo pušrinki un tapa par feeweeti, baltas ar seltu zauf-austas drehbes un ar degoschu lahpu rohkâ nosihmeta. Ka Diana, nefa mehnescha deewekle labâ rohkâ ar degoschu lahpu, bet freisâ di-was tchuhfkas un us muguras un plezeem schaujamus rihtus (bultas un lohku), sehdeja gresnôs ratôs, preeskch kureem diwi balti breechi bij aissuhgti, ar to nosihmeja spihdumu un mehnescha zetu, kustescha-nobs. Ta ka mehnescha spihdumus mednecku zelus un jakteschanu wei-zina, tapa Diana ari par jakti deewekli usluhkota un par tahdu pee-luhgta, kur to us wezlaiku bildehm gehgeru drehbes gehrbtu un ar schau-jameem erohtscheem iſrihkotu redsam. Ari ta is juhras pazeldamahs, ar rohsehm krohneta Afrodite jeb Venus bij ta pati mehnescha dee-wekle, tikai zitâda isskata tehrpta; tapat ta us galwas wahrpu kuhli-nesdamâ Zeres, jo semkohpis zereja, ka winsch bes mehnescha schehla-stibas un labprahribas newar nekahdu darbu isdewigi paſtrahdahrt un krohneja tamdehl mehnesi ar wahrpu kuhli. Szihti, Araberl un Per-seri peeluhdsâ tapat nahts mihligo apgaismotaju — mehnesi, bet bes kahdahm leelahm zeremonijahm (mehglofchanahm) swabadi garigâ wihsé, it ihpaschi Perseri. Wineem newaijadseja nekahdas temples (luhgsha-nas namus) un altarus, ar ko sawu dabas gohdachanu pufchkoht; apaksh ylaſchas debes, falna wirſu, nefa wini pilnam mehnesim upurus, kur teem wispirms weens no winu burwjeem jeb noslehpumu iſſinata-jeem deeribas gohdibu paſtudinaja. Winu deeweklu peeluhgchanas wihsé bij lohti weenfahrtiga, un deewegan brihnishchagi ir tas, ka gan-drihs wiſas tahs ziltis, kuras deeweklus bes leelahm zeremonijahm pee-luhdsâ, semkohpibai un lohpu kohpschanai padewahs. To paschu at-rohdam pec Pannoniereem un Alwareem, ka ari wezeem Latwjeem; tee wiſi bij mehnescha peeluhdsaji un pec pehdejeem (Latweefcheem) atroh-dam wohl scho baltu deenu eeradumus un dseefmas tauta isplahtitas, kuras us ſcha deewekla zeenischanas wiſi norahda.

Pawisam dihwaina un traziska bij turpretim mehnescha zeenschana pee wezeem Egiptescheem, kuri mehnesi par Iſis nosauza. Us Iſis-fwehtkeem tapa eelſch Tis, Hilaē, Tentiris, Memfis, Busiris u. d. pilſehtahm weens ehselis no kahdas klints Nil-uyē nosweests, kur tad paſchi fwehtku fwinetaji ar sohbeneem un nascheem fawu meefu fadurſtija. Kahdas trazibas wareja gan kahdai Afrikas meschonu ziltei peeſtaicht, bet ne Egipteschu, daschās leetās labi attihſtitai tautai; bet tomehr no Egiptes pahrzehlahs ſchis eradums us Greekiju, ja pat us Rohmu, kur daudſreib pee Iſis flepenahm mahzibahm heigās teefas

ar saldateem pedaliyahs. Abesineri bij mehnešim leelu ſtaſtu namu uſzehluſchi, furſch pehz wiau atgrefchanas pee Kristus tizibas Sweth-tai Trihſweenibai tapa atwchlehts.

Kihna tapa mehnēsis augsti gohdahts, jo Kihneefchu kēisari doh-maja fāvu zilti no swaigsnehm zehluſchōhs. Kātrs pīmais jauns un pilns mehnēsis tapa ar jo leelu ſwehtku-gresnumu Kihna no ihpaſchi preeſch tam iſwehleeteem preeſtereem ſwehtihts, un waldneeka dſimūma-deena uſ Februar mehnēſcha jauno mehnēſi nolikta; bet kād tai deenā atgadijahs mehnēſcha-jeb faules-aptumſchoscana, tad tas fatrihži-naja un apbehdināja wiſu deewbiſſigo Kihnu. Schai lihdſigu jaunu mehnēſcha gohdaſchanu atrohdam wehl ſchodeen pa datai pee Pegus eedſimtneeleem Valkal-Indijā, un nekrīſtīgee eedſihwotaji Breelſch-Indijā, Portugīſhu kolonijā Goā, friht uſ zeleem un luhds, tillihsdi mini jaunu mehnēſi eerauga. Negriti jeb Negrilli, kuri uſ apakſch Spahni-jas pahrwaldibas buhdamahm Filipinu falahm dſihwō, kuras rihta puſē no klufahs juhras un wakara puſē no Kihnas juhras tohp apſka-lotas. — uſluhko swaigsnes par faules un mehnēſcha ataugahm (behr-neem), un wiaw preesterenes (preesteri teem nawa) gohda ſchōhs abus ſpihdektus ar bagatīgeem iſleefchanas upureem no zuhku aſtiuſhm, ar kuraſhm wiwas ſapulzejuſchēem peeluhdſejeem ſinamas bildes uſ pee-rehm uſmahlē.

Wifa Amerika, wišwairak deenwidōs, bij preefsch Spahneeschu eelauschanahs semē mehnescha peeluhgschana lohti isplahlita. Eesch Florida un dauds ziteem Deenwidus-Amerikas apgabaleem tapa mehnesfis ar dantscheem un dseefmähm apsfweilts, tadeht ka tureenes Indianeri, kuri tapat kā Mihfsemes zillts no leeleem uhdenspluhdeem runaja un dohmaja, kureem toreis dshwodamee zilwelk pa leelakai dati par upuri krita, zeré, ka mehnesfis pehz uhdens ifshfchanas wispirms parahdijects un seme no jauna pazehlufees. Gwianas wezu wezee apdshwotaji dohmaja, ka mehnesfis ir leels mifsis eeflohdifhts, kusch leelo garu bij aiskaitinajis, un nesa schim spihdeklim noliktōs laikōs upurus ar leelu gresnumu, lai zaur tam pamasam nabaga wangineeku no wina zeetuma ispestitu. Peruwianeefshi, kuri gandrihs wifas leetas gohdaja un peeluhds, kas til wineem likahs kaut kahdu labumu jeb launumu peefchfirt spehjofchās, gohdaja, kā juhras, kalmus, sibeni un pehrkon, fauli un swaigfnes, tà ari mehnesfis ar daschadahmi bruhfchm, kuram wini latra gada desmitā mehnesfis simtu aitas upureja, pee kam wini leelu pulku lahpu cededsinaja un tschetras deenas no weetas lihgsmojahs, kuri swehftki ar swinetaju peedserfchanohs mehdsä heigtees. Ka tahs, tuwu pee semes-lohdes seemela ajes dshwodamas wehl paganifkas tautas, kuras fauli reti redscht dabu, mehnesfim un seemela swaigsnei deewischligu gohdu parahda, nau fo brihntees. Beenreis par gadu upure wini mehnesfim un seemela swaigsnei simteem seemela-breeschu, kurus wini, bes ween galwahm un kahjohm, ar noliktahm zeremonijahm fadedsina. Lihdsigu mehnescha zeenifchanu atrohdam pee wezeem Bruehscheem, kuri storp Nimenes un Weifkeles upehm mita, un pee daudseem toreisfgeem seemela Kreevijas apdshwotajeem, pee Schamaiteem, Leifcheem u. z. No Germaneem (Bahrzeem) bij ihpaschi Salschi, kuri mehnesfim deewischligu gohdu parahdija un gohdaja to feewas isskata ar manteli pahr ihfeem swahfkeem us kuras kruhtihm pusmehnesfis spihdeja. Wezee Salschi zeenija lihdsigu mehnesfim feetinu; kā Helleneem, tà ari Salscheem feetinaa uslehfchana (Mat mehnesfis) pasnoja lugoschanas eefahfchana un akal feetina no-efchana (Oktober mehnesfis) lugoschanas nobeigfchanu. Wehl tagad atrohdam daschas semneeku mahjas Schlehwigā ar pusmehnesfim feetinu gehwelē rohtatas.

Sche ihsumā nu efam is daschahm pafauls dalahm peemehrus ussikhmejuschī, kuri norahda, zik tahlu fenakōs laikōs mehnefcha gohdaschana gahja, bet nedohmajam tomehr, kā jau wifas ziltis un eera-schas efam minejuschī. Neweena nakti pee debes welwes spihdedama swaigsne zilweka prahru til lishdjuhtig ne-aisgrahbj. Kā mehnefis ar sawu mihsigu fudraba spohschumu, kürsch muhsu firdis dseedinadams, eepreezinadams un apmeerinadams atspihd un, til ilgi, kamehr wehl juhtigi zilweki us pafauls mahjohs, nekad sawu zeenischamu nesaudehs, kaut gan peeluhgschann saudehs; nesaudehs nekad famihlejuschohs un dseefmineelu ustizibū, kuri ar apskaldrotu feiju pehz wina zeta pee debes welwes luhtojahs un winam sawus slepenus preekus ustiz un sawas klufas behdas un fahpes fuhds.

Brihnuma Dastor

Kursemē, jaūkā apgabals, starp straujas upes stahveem kasteem, stahw puslīdhs jauna muischa, kura no tahleenes nemas nau redsama.

Preefsch kahdeem 15 gadeem tanî muischâ dsihwoja lohti labfiedigs fungs, kas gan ar wîseem zilwekeem, bet ihpaschi ar saweem laudihm labi fatika. Schis fungs bij weens no ta apgabala gohdajameem wihsreem, bet tadeht wihsch wehl pee teem loimigajeem nepeedereja, jo Deews wina dsihwibas bikeri bij eepilinastis leelu wehrmelu vleenu. Kungs bij kahdu feschu gadu weza meitenite, ko tas kâ sawu azufhliti mihleja, bet schi mihlestiba bij pilna skumju un afaru; jo masâ fhlite bij slimiga — ar frihtamo ligu.

Wisi ta apgabala dakteri bij pee tahs sawu skunst un sinacham ijsprohwejusch, bet meitene bij un valika slimiga. Ko buhs dariht? Ar galwu zaure muhi newar isskreet un ko zilwels no plezeem newar nomest, tas tam janess. Nelaimigahs meitenes wezaki gan pazeetigi nefa sawu nelaimi, kaut gan tee daschreis nopushtahs, kaut Deewss teem labak to behrninn nebuhu dewis. Tee weenreiss kahda seewischka nelaimigas meitenes mahtei stahstija, ka Widsemê esohf weens semneeks, ihsts brihnuma dakers, kas wifas tahdas slimibas isahrstejoht, kuras neweens dakers nespohjoht dseedeht, un nu ta luhdsä sawu wihrn, lai tas brihnuma dakteri ataizinatu pee winu meitinas.

Kungs ne buht nebija mahnutizigs, kas us puhschlatajeem buhutizis sawu zeribn, bet nelaimigais nelomes brihdi, kad ziti lihdselli nepalihds, kerahs ari pee tahdeem lihdselleem, kas mahneem peerehki-nami, tadeht kungs minetam brihnuma dakterim laida sunu, lai tas nahktu wina meiteni isahrsteht. Tas nelikahs daudsreis lubgtees, bet bij us pirmo reis klah un wehl ahtraki, neka kungs to bij dohmajis. Kungs to peeklahjigi usnehma, sawu nelaimi istahstdams un to luhg-dams, waj tas newaretu wina meiteni palihdscht. Brihnuma dakers stahstija, ka frihtamä liga esohf ta weeglaka slimiba starp tahn, kuras wihsch prohtoht isahrsteht un opnehmahs meiteni eeksch feschahm nedelahm taisht it weselu. Turklaht tas isluhdsahs, lai kungs tam aktalutu ari zitus slimneekus veenemt tahdâ wihs, ka schis meiteni waretu ahrsteht pehzpusdeenas un sweschnieks preefschpusdeenas; jo frihtamä liga tik pehzpusdeenas esohf ahrstejama.

Kungs paklausja brihnuma dakteria lubghscham un eerahdija tam diwas istabas, weenu preefsch dsihwes un ohtru preefsch slimneeku penechhanas un tas ari steidsahs pee sawa swarigâ darba. Tahs parfhas deenas wakarâ wihsch meiteni eedewa weenu porziju no sawahm brihnuma sahlehm, no kurahm wihsch to wahrdi behrnu wezakeem leedsahs fazit, lai wina ahrstibas noslehpums netaptu sinams.

Tas bij wafara, paschâ seedu mehnifi, kad Widsemes brihnuma dakers topa aisswests us Kursemi un pati pirmâ deena, kura wihsch atsneedsa sawu jannu slimneezi, bij gauschi jauka, tadeht wihsch pa-launagu eekohdis gahja pastigatees, to widu apskatitees, jeb kas tas swarigâkais bij, mekleht to lihdselli, kas preefsch wina brihnumadakte-rechhanas bij jo waijadfigs. Schahdas tahdas drunkas wihsch gan bij lihds atwedis, bet brihnuma sahle bij turpat meklejama.

Ba upes kraftu zeeredams tas fatika wezu seewu, kas basahm kahjahn tam pretim tezeja. Zits dasch tahdâ swarigâ brihdi wezu seewu fastapis buhtu atpatal gresses, tizedams, ka wezas seewas fasaptschana ness nelaimi, bet brihnuma dakers gahja tik us preefschu; jo ta weza seewu bij ta labakâ un ihsta brihnuma sahle, kahdu tik tas wareja atrast. Seewina tam padewa labwakaru un wihsch labwakaru sanehmis fahla ar to runah, un kâ Latweeschi mehdâ fazit, tai prafija par wezem laikem un skahbeem kahposteem. Wihsch tai prafija, kad un kur tanî apgabala pehrkons eefpehris un ko tas nospehris; kad un kur te ugungrechki bijuschi un waj tee tihschu padariti; kur tanî apgabala gulohf schrdfigi ar gruhtahn slimibahm; tahdas tahs kaites un zit ilgas wina fehrgas, kur te zilweli paschi sevi nonahwejuschees un ta joprobjam.

Gan katra seewa no tahdahm leetahm sinâ desmitreis wairak neka kaut kusch wihs, bet ta seewa sinaja wairak neka desmit zitas seewas un mute tai bij kâ grahpits, kas arween wahrahs. Ta nu brihnuma dakterim wifus pastahstija un tas katu notikumu kreetni eewehroja un tahs swarigakahs sawa kruhschu-grahmatina eerakstija. Pehz pabeig-tahs farunas seewa aigahja sawu zetu un brihnuma dakers dewahs us sawu mitekli. Ba zetu eedams tas pats pee fewim runaja: „Ta seewa man kâ no Deewa suhtita. Nu es sinu wifus noslehpumus; nu esu gataws brihnuma dakers; lai tik nahk slimneek!“ Tanî nafti tas mas guleja; jo tas wifus tohs noslehpumus gan no seewas mutes, gan no sawas kruhschu-grahmatinas sew zeeti galwâ eekala.

Sina, ka tahs muischas kungs pee sawas slimas meitas atwedis brihnuma dakteri, kâ ar wehja spahrneem isplatijahs pa wifus to ap-gabali, ta ka tuwakâ pilsehtina, kur gandrihs Schihdi ween dsihwoja, ja jau ohtra deenâ wîseem bij pashtama. Wisi un wihsairak wifas

runaja tik no ta brihnuma dakteri; jo tahds kehms, ihpaschi no swescheenes, wehl tanî widu nebij redsehts. Daschi smehjahs, to par puhschlataju, awahrdotoju, raabitaju un brauzitaju nojsauldam, bet ziti galwas grohsidam fazija: „Kad tahds kungs to pee fewim atazinajis, tad tam waijag buht brihnuma dakterim, pateesigam labdarim; jo brauzitaju tas tak newestu pee sawa behrena.“

Tee wahrdi dabuja pahswaru, Schihdi un friktigi, seewas un wihs, kas dakteri sahlehm ne-ustizeja, jeb kam dakteri sahlu pirmsais vihreens nebij palihdsjejis, steidsahs pee brihnuma dakteri un tam sawas kaites fuhsdjeja. Agrâ rihtâ jau slimneeki pee ta fapulzejahs. Kats gribeja buht pirmsais, lai tam ilgi nebuhtu jagaida.

Brihnuma dakers sawus slimneekus ari itin ahtri ne-atlaida, kâ mahzihts ahrste. Wihsch turejahs pee ta pamata likuma, ka tik ap-brihnojams wihs war brihnumus dariht, un ka weenam slimneekom buhs desmit zitus pee ta peewilkt, tadeht wihsch pee katra slimneeka tureja labu garu aifgrahbdamu runu, kas pee ilweena gandrihs tapat skaneja, prohti to: „Jau atkal weens slimneeks! Ak, no zit katehm ir schis apgabals peemelechts. Jau no tahleenes tas man parahdijahs kâ melns mahkuls. Es esu dauds weetâs bijis, bet weetu, kas tik breef-migi no fauna peemekleta, es wehl ne-esu atwadis. Manahm gara azihm wisi breefmu noslehpumi ir atwehrti. Tur un tur es redsu semi ar pelheem maihstu un no uguns leefmahm laishu, kur taundara rohla pee tuwaka ehkahn ugunt peelikusi. Tur un tur es redsu semi ar ass-nihm slazitu, kur taundara rohla sawu brahli nokahwusi. Tur un tur semes tumschâ klehpî es redsu pehrkona lohdi, kas dascham labam dsihwibu pa-ihsinajusi. Tur un tur es dseedu funkstam un waidam seewas, behrnus, wihrus, gadeem un mehniescheem. Pateesi, schi weeta ir no lauma peemekleta. Wihsch slimneem, krohpleem un tisleem es gribu palihdscht un ari palihdsjechu, kad tik tee maneem wahrdeem ustizehs un manas sahles ta brihkehs, kâ es teem paehlefch.

Ar tahdu runu brihnuma dakers slimneekus preefsch sawahm sahlehm fataisija. Pehz tam slimneekam bij jafaka, kas winam kait, un kad tas sawas kaites bij issuhdsjejis, tad brihnuma dakers mehdsia pastahstikt, no kam ta kaitie zehlusees un zit ilgi ta jau slimneeku wahrdina. Sinams, labaki tas arween to wareja trahpiht, kad minetâ seewina, waj zits kaut kas tam no ta slimneeku papreefsch bij pastahstijis. Sahles, ar kurahm brihnuma dakers sawus slimneekus ahrsteja, nebijs dauds daschadas; jo wihsch ar weenahm un tahm parfahm sahlehm dseedinaja dauds slimibas. Tahs par to tak bij brihnuma sahles, kaut gan wihsch tahs bij pirzis Schihda bohdele. Wihsch turejahs pee tam, ka sahles tik tad palihdscht, kad slimneeks winu wahrdi nesnoht, jo tadeht ari wisi dakteri sahles lateiniskâ walodâ parakstcht, kas slimneekem nau saprohtama. Tapehj ari wihsch sawu sahlu wahrdus neweenam nedarija sinams, neds saprohtama, neds nesaprohtama walodâ.

Brihnuma dakers ahrstechanas metode bij wairak brihnißchka neka wina sahlu buhschana. Wihsch teiza, ka slimibas tik tad ar labu felmi isahrstejoht, kad tahs newis teesham, bet krussteem un schlehrsam dseedejoht. Tas ir ta saprohtams: Kad labâ rohla sah, tad sahles jaleek us kreifahs kahjas; kad kruhtis ir slimas, tad buhs kruhtu ahrsteht; kad galwa sah, tad sahles buhs likt us fehshamahs weetas un ta joprohjam. Bet pee wifahm eekschligahm un ahrigahm katehm waijag ari sahles eeuent, lai tahs wifus nelabumu isdzenoht ahrâ. Turpretim tahdas ligas, kas pee pascha slimneeka ar nefah-dahm sahlehm ne-esohf isahrstejam, ari pehz schihs „schlehrsam un krussteem“ metodes esohf dseedejam, kad tahs sahles brihkecht slimneeku tuwakais. Tas ta saprohtams: Kad seewa slim, tad wihram jadser tahs sahles, kad wezaks slims, tad wina behrnam buhs preefsch ta brihkecht ahrstechanas sahles.

Schi ahrstechanas wihs ir gan johziga, bet brihnuma dakers pehz tahs sawus slimneekus ahrsteja, riktiqaki sah, ahrsteht gribesja. Gan es no ta ne-esmu ahrstehts, bet es ar dauds zilwekeem runaju, kas pee brihnuma dakteri bij palihdsibû meklejusch, un tee wisi tak nebuhs melojuschi, man tahdas leetas stahstdami. Pats ar sawahm azihm redseju fainneezi, kas dauds gadus us gultas guleja. Winai bij iskaltuschi lohkamazu miklumi, ta newareja neweou lohjellit paloh-zicht. Winas wihs, mahzihts un turigs krohna mahju fainneeks, bij sawu seewu iswadijis pee wîseem flaweneem daktereem, ari us Baldoni, Dubulteem un Kemereem, bes kahdas felmes. Pehdigi sawa ismischana wihsch aigahja pee brihnuma dakteri. Tam wina seewas fehrga jau bij pasinota, tadeht wihsch to fanehma, kâ wihsnatneeks, jau bei teikschanas istahstdams, zit ilgi wina seewa fehrgoht un kahda tai kaites. Saimneeks newareja deewsgan isbrihneees, ka tas gluschi

swesch zilweks un patlaban no sweschuma atnahjis war tik skaidri finaht wina nelaimi. Winsch brihnuma dakteri usflatija nu ari par sikhneku, un dohmadams, ka labs paregis buhs ari labs labdaris, tam padewahs ar wihrischligu ustizib. Brihnuma dakteris tam eedewa buteliti ar sahlehm, pawehledams, lai tas pats tahs sahles eedser, tad wina seewa taps wesela.

Saimnecks mahjärs pahrgahjis faimneezei stahstija, ka tam brihnuma dakterim waijagoht gan buht no brihnischliga gara apdahwina tam wiham; jo tas wina nelaimi jau eepreesch sinajis, pirms tas winam to issstahstijis. Bet kad tas fazija, ka schis brihnuma wihrs winam lizis tahs sahles dsert, lai seewa toshpoht wesela, tad flinneeze ar wisahm sahpehm gahrdi pasmehjahs. Tomehr wihrs darija pehz brihnuma dakteri pawehles un turpat pee seewas gultas eenehma preesch winas tahs brihnuma sahles. Winsch dsehra ildeenas, kamehr wisu buteliti isdsehra, bet seewa netika nemas labaka. Ta galä wihrus isfmejha, kas gudres wihrs buhdams tahdeem neekeem tiz. Ta gahja ar brihnuma dakteri wiseem flinneekeem; tee slimy bijuschi, slimy palika un es nedfideju neweenu paschu, kas zaure wina sahlehm buhtu wesels tapis.

Ari ta funga meitina, pee kuras brihnuma dakteris bij atwests, nebij ne drusku labaka, kaut gan tas winu ar seewischku ruhpibu bij ahrstejis. Kungs jau pehz pahri deenahm manija, ka winsch warbuht kritis krahynieka nagos, bet tas wehl gribaja noskatees, kas galä notiks. Kad feschas nedelas bij pagahjuhcas un brihnuma dakteris sawu apsohlijumu ne us masako nebij peepildijis, tad kungs to no sawas muischias israidiya un tas nu dewahs us tuwaku pilsehtinu, newis tufsch, ka atnahjis, bet pilns ka naudas publis. Wina paduse bij gara sinu seke pilna ar sikhru fudraba naudu, ar to retako bagatibus.

Brihnuma dakteri laikä minetä apgabalä truhla sikhlas naudas tik lohti, ka ikweens bagats Schihds ar pilsehta waldbas atlau-schanu drukaja sikhru naudu, papihra zedeles. Brihnuma dakteris ne-nehma papihra zedeles, fazidams, ka tad sahlehm spehks suhdoht, kad winas ar papihri aismalkajoht. Par fudrabi pirkas sahles doroh zilweku no flimibas tik tihru ka fudrabi. Brihnuma dakteris par ahrstechanu maksu nenehma, jo winsch par welti wifus dseedeja. Tik par tahm sahlehm tas nehma ari ne maksu, bet tik „seeda naudu.“ Par masakahm laitehm pee katas sahlu dohchanas 20—40 kap., par leelakahm 60—80 un pa tahdam masam bischlim nemdams tas tik dauds bij fanehmis: — pilnu wihra sekli. Ar sawu fudrabi sekli us pilsehtu aiftschahpojis winsch tur gribaja par dakteri nomestees, bet minehets kungs birgermeisterim pasinoja, kas par putnu tas brihnuma dakteris, tad tas tapa no pilsehta isdsichts. Winsch panehma Schihdu suhrmani un brauza ar to us Widsemi. Zeta teem usbruhk nalets ar beesu tumfibu un smagu meegu. Tee eegreeschahs weenä frohgä un usnem naeksmahjas. Drusku ekohoduschi un lahfi eedsehruschi tee tai-fahs eet atdufetees. Brihnuma dakteris preesch guleht eefchanas Schihdam usdohd, lai tas winu rihtä agri mohdina un tad abi ap-gulstahs; Schihds pee sawa sirga stedele, brihnuma dakteris us sawas sekes, frohgä istabä us galda.

Ihsa nalets un wehl ihfakas stundinas ahtri nobeidsahs. Gais-mina swihst, Schihds usmohstahs. Winsch nem sawam fosem aif pawadas, espausch to ilksis un eet frohga istabä sawu wedamo mohdi-naht. Bet brihnuma dakteris dftä meegä eemidis duffs un krahz ka sahgeris. Schihdam paleek schehl to mohdinah un tahdu saldu meegu laupiht. Tomehr neko dariht, pawehle ja-isplida. Winsch sah dakteri burscht, bet tas gut ka nomiris un nemohstahs. Schihds to iahl apbrihnoht; jo tahdu zeetu meegu tas wehl nekad nebij redsejis. Skatidamees un brihnidamees winsch krehslä eerauga pateefus brihnumus. Wina wedamajam ir trihs kahjas, diwas issteepas un treschä pagalwi paslita. Winsch brihnahs un tschulst: „Ka tas war buht! Wakar tam bij tik diwas kahjas un schodeen jau trihs. Eelsch pahri stundahm tam wesela kahja pee-augusi, turklahnt wehl resnaka ka tahs diwas un tik lunkana, ka to war paliskt pagalwi.“ Brihnidamees tas sah feschö kahju apischamdiht un atrohd, ka ta pee wifa sawa lun-kanuma ir tomehr stihwaka neka tahs diwas. Wehl wairak tschamdi-dams tas atrohd wairak neka stihwamu, tas atrohd, ka guletaja treschä kahja pastahw tik no maseem freemelischem. Schihda pirkst tuhdal istschamdiya, kas tee par freemelischem; jo winsch pedereja pee teem Israela behrneem, kas bes redsechanas, tik no aptauftschanas wareja istschamdiht, kura ir triju un kura ir peezu rubku silberscheine. Schihds tuhdal no prata, ka tee maseem freemelischi bij tahs fudrabi ripinas, ar kurahm zilwe-ku behni wiemihaki ripojabs, tapat wezi ka jauni, leeli un masi, augsti un semi. Winsch no prata, ka guletaja treschä kahja bij no skaidra fu-

draba, waj ari pa dala no selta, un tam usgahja leela kahriba to trescho kahju few pefarinah, kura tam issikahs buht wehrtigaka, ka wina pascha wifas kahjas, ja, ka winsch pats. Winsch tadeht pa-nehma fudraba kahjai aif pirkst gala, iswilka to lehni lehni no gule-taja pagalwja, lika few paduse, skrehja stedele, attaisija wahrtus, kahpa ratds, nehma fudraba kahju klehpä, grahba aif grohscheem, us-fchahwa fosem un brauza pa zitu zetu us sawu pilsehtu, arween fosem usfchahaudams un azis atpaka mesdams.

(Turpmak beigums.)

Reta pehrle.

Preeesch gada laika eenahza Beschtes pilsehtä kahdä seltkaleja bohdë nabagi gehrbees Schihdinsch, iswilka is labatas folohzitu pa-pihri un to attaisjis is ta isnehma kahdu masu melnu daiku; winsch to rahdiya seltkalejam un prassja: „Saleet, mihiis kungs,zik tas gan ir wehrts?“ — „Ak, tas ir pulku wehrts,“ seltkalejs atbildeja, pehz tam, kad winsch to labi bij apskatijees, „ta ir melna pehrle, weena lohti reta leeta; veleku pehrli man gan deewsgan, bet tahdas man nau. Winai gan maja waina, luhsums, tadeht ka ta reis bisuji eroohbeschota; bet par to nekas, wina ir tad wehl ir no leelas wehr-tibas. Kur Juhs to pehrli pirkuschi?“ — „Weens kungs grib man winu eekhlaht. Saleet, zik wina ir wehrta?“ — „Es pats to ihsti nesinu, jo ta ir, ka jau faziju, lohti reta leeta.“ — „Waj es us to gan waretu 200 gulchus aisdoh?“ — „Drohfschi, ari triboreis tik dauds.“ — „Bet waj Juhs paschi negribetut to pehrli pirk?“ — „Es ne, jo tikai weena andelesweeta ween ir wifä walst, kas to pehrli waretu atkal tahlak pahrdoh, tas ir feisarnama-seltkalejs Biederma-nis Bihne.“ — Schihdinsch to dsirdejis eetina pehrli atkal papihri un aifgahja. Deenu wehlak winsch nonahza pee Biederma; bet tas spreedahs ar winu ihfu teesu, atsauza polizistu un lika to apzeetinah. Pee islauschinaschanas Schihdinsch isteiza, ka winu Ihsaku Rothu fauzoht un tam esoh Grosswardeina bohde, kur pret kihlahm naudu aisdohdoht. Kahdu deenu winsch esoh isdsirdis weenä fahnu eelä trohfsni is winam pashtama nama; winsch esoh tur eegahjis. Namä tukuscas wina drauga, nabaga wihra, lectas apkhlatas deht weena parahda no 20 gulcheem. Tai reisä nu tas nabaga wihrs winam to pehrli esoh eedewis par dahrgu peeminu, un luhdfis, lai winsch par to aismalkajoht wina parahdu, ko winsch ari darijis. — Nu tika Grosswardeina tamdeht apwaizahs un atrasts, ka Schihdina isteikums bij taisniba. Winsch wihrs, ko gribaja iskhlahaht, bij reis mihiis fu-laints bijis grahsam Ludwig Batthyany kgam, un tas bij ihfi preeesch sawas mirschanas winam eeschinkojis sawu kruhschu-adatu. Kahdu gadsus wehlak, kad winam reis truhziba pefspeedahs, winsch to settu no tahs adatas bij nehmis un pahredewis, bet to pehrli, kuru winsch par neeka lectu turejis, winsch bij usglabajis par peeminu. Schi-pehrle bij, ka wehlak israhdijahs, sagta manta. Preeesch 150 gadeem tika is Englantes frohna trihs pehrles issagtas. Tahs bij tahs weenigahs toreis pashtamas melnahs pehrles. Englantes waldiba tahs bij parwelti lihds schim mellejusi, kamehr nu par scho atradumu dabu-jusi finaht, wina tuhlit to pehrli no Ihsaku Rotha atpirka par 20 tuhfsit, gulcheem. Ka schi pehrle grahsam Batthyany rohlas tikusi, to neweens nesin. Dohmajams, ka winsch to buhs pizis no kahda, kas ar wezahm lectahm andelejahs, un nebuhs wis sinajis winas wehr-tibu, jo zitadi winsch to tak nebuhtu atdewis sawam fulainim. Bet lai nu buhtu ka buhdams, Grosswardeinas Schihds, Ihsaks Roths, zaure to pehrli ir palizis par turigu wihrus, kas sawu andeli isplatijis un ar to pehrles naudu velna atkal zitu naudu; ar wahrdi faloh, Ihsaks taifa ar teem 20 tuhfsit, gulcheem labos rebes.

H. D. B.

Dari fo daridams apdohma galu.

Scheit selta wahrdi tapat preesch jaunekla, ka ari preesch firmgalw-ja, ta preesch bagata, ka preesch nabaga. Buhtu dasch labais apdohmajis, ka tas almins, ko winsch dusmäs no semes pagrasha, wairs wina warä nessahw, kad winsch to no rohlas issweeda, winsch nebuhtu par sley-fawu palizis. Buhtu dasch apdohmajis, ka winsch Sibirija sawu galu heigs, winsch teesham nebuhtu saglis un sleykawa palizis. Ta-pehz apdohma pee wifa, ko tu dari, papreesch galu! — Bet te ari ir kahds zits wahrdinsch, kas faka: kas dauds apdohma, kas mas is-dara — un scham ari ir taisniba. Katru lectu sawa laikä. Atnahk tahds palihgu luhgdams pee tewis, tad ne-apdohmajees wis ilgi, un

